

Kohti digitaalisuuden ymmärtämistä

Digitaalisuus on yksi aikamme megatrendeista ja tunnistettu myös Suomessa. Tuoreessa ballitusohjelmassa digitaalisuus on nostettu yhdeksi kärkihankkeeksi.

Usein digitaalisuus mielletään lähinnä palveluiden sähköistämiseksi ja osaprosessien digitalisoinniksi. Digitaalisuus ei kuitenkaan ole vain analogisten aineistojen digitoitua tai palvelun muuttamista sähköiseksi, vaan digitaalinen maailma muuttaa käytännön tapoja toimia. Se pakottaa ajattelemaan uudella tavalla ja tekemään toisin. Digitaalisuus vaatii niin uusia teknologioita kuin uusia taitoja käyttää niitä. Digitaalisuuden hyödyntäminen edellyttää ennen kaikkea laadukasta tietojen hallintaa.

Etelä-Savossa on tunnistettu digitaalinen tiedonhallin-

ta yhdeksi maakunnan kehittyväksi kärkialaksi. Mikkelissä on vahva alueellinen digitaalisuuden osaamiskeskittyminen, johon kuuluu niin julkisen kuin yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoita. Menestyminen nopeasti muuttuvassa, globaalissa maailmassa edellyttää osaamista ja näkemystä digitaalisuuden hyödyntämisessä. Menestys rakentuu organisaatioiden kykyyn kehittää, soveltaa ja kaupallistaa sitä uutta tietoa ja osaamista, jota digitaalinen tiedonhallinta voi tarjota.

Mikkelin ammattikorkeakoulu, Helsingin yliopisto ja Kansalliskirjasto ovat yhteistyössä perustaneet Mikkelin digitaalisen tiedonhallinnan tutkimus- ja kehittämisskeskuksen, Digitalian. Keskus syventää osaamista digitaalisessa tiedonhallinnassa ja säilyttämisessä. Näin Etelä-Savo on

ottamassa keskeisiä askeleita kohti digitaalisten aineistojen hallinnan ja käytön johtavaa asemaa Suomessa. Digitalian myötä maakuntaan syntyy positiivista pioncerihenkeä ja yhteinen visio, jossa tutkimus, kaupunki ja yritykset toimivat yhdessä liittyen erilaisten datavirtojen hyötykäyttöön.

Digitalian toiminnan lähtökohtana on, että digitaalista tietoa on helposti saatavilla ja hyödynnettävissä. Suuren tietomassojen eli niin sanotun big datan hyödyntämi-

Etelä-Savo on ottamassa keskeisiä askeleita kohti digitaalisten aineistojen hallinnan ja käytön johtavaa asemaa Suomessa.

nen on yhä useammin osa niin tutkijoiden, kansalaisten kuin yritystenkin arkea. Yrityksille esimerkiksi asiakastiedon louhiminen sosiaalisesta mediasta avaa uusia mahdollisuuksia kulutustrendien ja yleisen mielipideilmaston tutkimiseen. Samalla yritykset saavat suoraa tietoa kuluttajilta päätöksentekonsa tueksi.

Digitaliassa tehdään myös digitaalisen humanismin tutkimusta. Digitaalinen humanismi yhdistää humanistisen tutkimuksen ja modernit tietokoneavusteiset informaatio-

ja kommunikaatioteknologiat. Monitieteinen tieteenala on kansainvälisesti muodostumassa, ja hyvä esimerkki tästä on Suomen Akatemian rahoittama yhteistyöprojekti, jossa tarkoituksena on ymmärtää julkisen keskustelun muotoutumista Suomessa 1640-luvulta aina 1900-luvun alkuaan asti. Aineistona käytetään Mikkelissä digitoituja historiallisia sanomalehtiä ja Digitalia on mukana tutkimuksessa.

Digitaalisen tiedonhallinnan kehittymisen anti humanistiselle ja yhteiskuntatieteelliselle tutkimukselle onkin laajojen laadullisten aineistojen hyödyntäminen. Ihmisvoimille liian raskaiden big data aineistojen koneellinen käsittely mahdollistaa esimerkiksi aivan uudenlaisen ymmärryksen suomalaisuudesta yhteiskun-

nallisten keskustelujen seuraamisen kautta. Digitaalinen humanismin tutkimus avaa erityisesti Etelä-Savossa sijaitsevat Kansalliskirjaston aineistot uudenlaiseen käyttöön.

Yhteiskunnan digitalisoituessa yhä suurempi osa suomalaisia koskevasta tiedosta on digitaalisessa muodossa. Näin ollen ratkaisut, jotka jalostavat digitaalisessa muodossa olevaa tietoa hyötykäyttöön ja säilyttävät sitä tulevat entistä merkittävimäksi.

Noora Tala
tutkimusjohtaja, sähköinen
arkistointi ja digipalvelut
Mikkelin ammattikorkeakoulu

Mikko Tolonen
professori, digitaalisten
aineistojen tutkimus
Helsingin yliopisto ja
Kansalliskirjasto